

Aarsager en Tid lang har taget Humør og Helbred fra den »dannede« kvindelige Ungdom; derfor finde Kvindesagens Talsmænd ogsaa aabent Øre hos dem. Og Arbejdsklassens Kvinder! Ja der gives maaske ikke paa den vide Jord nogen, der lider under et større Tryk end disse Kvinder. Thi det er baade Fattigdommen og Kvindens almindelige Mangel paa Selvstændighed, de maa kæmpe imod. Ingen af Delene vil man vel længer prøve paa at bortforklare. Nej, Kvindesagen er netop i høj Grad, hvad Pauline Worm kaldte den: en Folkesag.

Men om den altsaa ikke kan reduceres til at være en blot og bar »Overklassebevægelse,« saa kan det ikke nægtes, at den jo bærer Mærker af sin Oprindelse. Fordringsfuldhed, Pyntesyge, Overforfinelse ere Egenskaber, der staa daarlig sammen med Forlangendet om Selvstændighed og Ligestilling. Det tager sig lidt ejendommelig ud, naar Beretningen om et Kvindemøde i amerikanske Kvindetidsskrifter indledes med en Beskrivelse af, hvad Susan B. Anthony, Elisabeth C. Stanton og andre af disse fremragende kvindelige Talere vare iførte. Og der er Grund til alvorlig Eftertanke for amerikanske Nationaløkonomer, naar det viser sig, at den indfødte Befolkning tiltager efter en Maalestok, der er næsten fire Gange mindre end Tilvæksten hos de indvandrede europæiske Familier.*) Da Amerika er Kvindefrigjørelsens forjættede Land, kunne vi ikke helt bortvise de alvorlige Beskyldninger, der i Anledning af slige Oplysninger rejses mod Bevægelsen. Ogsaa vore egne Forhold kunne give sociale Reformatorer som Strindberg Anledning til at vise hen til Samfundsklasser, hvor f. Ex. det at blive Moder er en langt mere simpel og naturlig Sag end for vore fine Damer. Men Grunden til Ondet maa dog sikkert langt snarere søges i Overcivilisation i Almindelighed end i Kvindens voxende Selvstændighed. De mindst emanciperede Kvinder i Evropa ere Damerne paa den pyrenæiske Halvø. I Portugal er man endog saa bange for Kvindens offentlige Optræden, at man ved Lov har forbudt hende at sende noget i Trykken uden hendes Ægtemands Tilladelse. Om disse Kvinder hedder det i Th. Stantons Bog om Kvindesagen i Evropa: »Hustruer og Mødre, der ikke kunne finde

*) T. E. C. Leslie, Fortnightly Review: Politisk Økonomi i de forenede Stater.